

Overzicht formele aspecten aanpassing overgangsbeleid in het schooljaar 2020-2021

Inleiding

De gevolgen van de coronacrisis speelt scholen ook dit schooljaar parten. Naast een landelijke scholensluiting in december, moesten verschillende scholen voor een kortere periode de deuren sluiten vanwege een corona-uitbraak. Vrijwel alle scholen hebben in de afgelopen maanden hun onderwijsprogramma's, de onderwijstijd en het toetsrooster één of meerdere malen aangepast.

Door de coronacrisis heeft het onderwijs vertraging opgelopen die dit schooljaar niet in te lopen is. Het Nationaal Programma Onderwijs faciliteert scholen om de achterstanden in te lopen en leerlingen die dat nodig hebben, de komende twee jaar cognitief en sociaal-emotioneel zo goed mogelijk te begeleiden naar een volgende onderwijsstap. Het maatwerk dat hiervoor nodig is, zal in veel gevallen van scholen vragen om na te denken over het overgangsbeleid.

Strategieën

Het thema stond ook vorig schooljaar volop in de belangstelling. Oberon bracht in opdracht van de VO-raad in kaart welke strategieën scholen toen gebruikten om met zittenblijven en overgaan om te gaan. Er bleken vier strategieën – al dan niet in combinatie – te worden toegepast:

- De cijfers tot de schoolsluiting en de daarmee gepaard gaande overgang naar onderwijs op afstand zijn leidend en worden aangevuld met gegevens over inzet/werkhouding van de leerlingen (in het schooljaar 2019-2020 hadden leerlingen tot halverwege maart regulier onderwijs gevolgd)
- Ouders en leerlingen worden betrokken bij het overgangsadvisie
- De rapport-/overgangsgesprekken vinden in kleinere setting plaats met alleen direct betrokkenen
- De persoonlijke omstandigheden van leerlingen en de extra ondersteuningsmogelijkheden vanuit de school worden meegenomen in het overgangsadvisie.

Alle onderzochte scholen wilden dat leerlingen niet benadeeld zouden worden door de omschakeling naar afstandsonderwijs en hanteerden als uitgangspunt: 'Waar mogelijk gaan alle leerlingen over'. De verschillende strategieën en de effecten ervan worden uitgebreid besproken in het themaonderzoek van Oberon ([Themaonderzoek Voortgezet Leren Zittenblijven 2020](#)).

Formeel kader voor aanpassingen overgangsbeleid

Omdat het nemen van besluiten over bevordering tot het domein van de school en docenten behoort, is het wettelijke kader voor voortgangsbepalingen beperkt. Wel moet een school rekening houden met algemene beginselen (zoals zorgvuldige besluitvorming, heldere normen en afspraken en een tijdige communicatie naar leerlingen en ouders) en de hieronder beschreven formele aspecten:

- De medezeggenschapsraad heeft een instemmingsbevoegdheid bij de vaststelling of wijziging van het schoolplan dan wel het leerplan of de onderwijs- en examenregeling. Omdat het overgangsbeleid hier onderdeel van is, heeft de medezeggenschapsraad instemmingsbevoegdheid bij wijziging hiervan;

- Als een school het overgangsbeleid wijzigt, dienen leerlingen en ouders/verzorgers hierover tijdig en eenduidig te worden geïnformeerd. Er wordt overigens sterk aangeraden om bij wijzigingen van het bevorderingsbeleid niet te wachten tot het formele moment, maar al in een vroeg stadium in gesprek te gaan met ouders, medezeggenschap en leerlingen over de voorgenomen plannen;
- Overgangsbeleid behoort tot de verantwoordelijkheid van besturen en scholen. De inspectie geeft hier geen oordeel over en geeft ook geen adviezen op dit gebied. Scholen hoeven de inspectie ook niet te informeren over wijzigingen in het overgangsbeleid;
- Een school mag ervoor kiezen om een leerling voorwaardelijk over te laten gaan. De eisen voor voorwaardelijke bevordering worden geregeld in **artikel 12 van het Inrichtingsbesluit WVO**:
  - Voorwaardelijke bevordering wordt uitdrukkelijk op het eindrapport vermeld. Bovendien wordt hiervan schriftelijk mededeling gedaan aan ouders, voogden of verzorgers, waarbij wordt vermeld het tijdstip waarop definitief omtrent de overgang zal worden beslist alsmede de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om te kunnen worden bevorderd. Dit tijdstip ligt tussen 1 oktober en 1 januari daaropvolgend.
  - Een leerling wordt niet voorwaardelijk bevorderd tot het hoogste leerjaar.

In het geval van een voorwaardelijke overgang wordt geadviseerd om met de betrokken ouders en leerling in gesprek te gaan over de voorwaarden, deze schriftelijk vast te leggen en dit door de verschillende partijen te laten ondertekenen. Dit ondersteunt het maken van heldere en gedragen afspraken.

Onderwijsresultatenmodel 2021-2022

Als gevolg van de coronacrisis past de Inspectie van het Onderwijs de werkwijze rond de beoordeling van de onderwijsresultaten aan. Scholen worden in het schooljaar 2021/2022 niet beoordeeld op de resultaten en er vindt geen publicatie plaats van de onderwijsresultatenoverzichten op de website van de Inspectie. De inspectie blijft de onderwijsresultaten volgend schooljaar wel volgen. Ze worden meegenomen in de risicodetectie. Waar risico's gesignaleerd worden, wordt ook in schooljaar 2021/2022 risicogericht kwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

Handige links

- [‘Aan de slag om zittenblijven te voorkomen’](#)
- [Factsheet Strategieën voor overgangsbeleid tijdens de coronacrisis](#)
- [Onderzoek Zittenblijven 2020 \(Oberon\)](#)
- [Themapagina Voorkomen van zittenblijven](#)